

Atatürk Dönemi Dış Politika — Deneme

KPSS AI Coach · 03.08.2026 · 10 soru

1. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması hangi alanla doğrudan ilgilidir?

- A) Hatay'ın statüsü
- B) Boğazların yönetimi
- C) Kapitülasyonların kaldırılması
- D) Musul sorununun çözümü
- E) Milletler Cemiyeti üyeliği

2. Hatay'ın Türkiye'ye katıldığı yıl aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1939
- B) 1936
- C) 1933
- D) 1929
- E) 1923

3. İskenderun Sancağı, 2 Eylül 1938'de bağımsızlığını ilan ederek Hatay Devleti'ni kurmuş; Türkiye ile Fransa arasında 23 Haziran 1939'da Ankara'da bir antlaşma imzalanmış ve Hatay Devleti Millet Meclisi 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almıştır. Buna göre bu süreçle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Hatay Devleti'nin bağımsızlık ilanından Türkiye'ye katılma kararına kadar geçen süre yaklaşık dokuz aydır.
- B) Ankara Antlaşması'nın imzalanması, Hatay Devleti Millet Meclisi'nin Türkiye'ye katılma kararından sonra gerçekleşmiştir.
- C) Hatay Devleti, kuruluşundan hemen sonra aynı yıl içinde Türkiye'ye katılma kararı almıştır.
- D) Türkiye ile Fransa arasındaki Ankara Antlaşması, Hatay Devleti'nin bağımsızlık ilanından önce imzalanmıştır.
- E) Hatay Devleti Millet Meclisi'nin Türkiye'ye katılma kararı, Ankara Antlaşması'nın imzalanmasından önce alınmıştır.

4. 2 Eylül 1938'de kurulan siyasi yapıda devlet başkanlığına seçilen, 29 Haziran 1939'daki katılma kararından önce bu görevi yürüten kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tayfur Sökmen
- B) Abdülgani Türkmen
- C) Abdurrahman Melek
- D) Mustafa Kemal Atatürk
- E) Şükrü Saraçoğlu

Bir dönemin gazete sütununda şu satırlar yer alır: "Ankara'da varılan mutabakatla sınır meselesindeki son pürüz kaldırıldı; birkaç gün sonra bölge meclisinin vereceği kararın yolu açılmış oldu."

5. Bu satırlarda sözü edilen gelişmenin işaret ettiği belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara Antlaşması
- B) Mondros Ateşkes Antlaşması
- C) Lozan Antlaşması
- D) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- E) Balkan Antantı

Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda 23 Haziran 1939'da Ankara'da bir antlaşma imzalanmıştır. Hatay Devleti Millet Meclisi ise 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hatay sorununda diplomatik görüşmelerin siyasî kararı hazırladığına
- B) Türkiye'nin Hatay üzerindeki hâkimiyetini 1938'de kesinleştirdiğine
- C) Fransa'nın Hatay'dan 23 Temmuz 1939'da çekildiğinin antlaşmayı hükümsüz kıldığına
- D) Hatay Devleti'nin kuruluşunun Ankara Antlaşması ile aynı gün gerçekleştiğine
- E) Hatay meselesinin yalnız askerî yolla çözüldüğüne

Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da 23 Haziran 1939'da bir antlaşma imzalanmıştır. Bunu izleyen süreçte Hatay Devleti Millet Meclisi 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

7. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hatay meselesinde diplomatik sürecin, siyasal birleşme kararını hazırladığına
- B) Fransa'nın Hatay üzerindeki bütün haklarından 23 Haziran 1939'da kesin olarak vazgeçtiğine
- C) Hatay Devleti'nin 29 Haziran 1939'dan sonra bağımsız dış politika yürüttüğüne
- D) Türkiye'nin Hatay'ı askerî yolla ele geçirdiğine
- E) Ankara Antlaşması'nın Hatay Devleti Meclisinde kabul edildiğine

Şubat 1939'da başlayan görüşmelerin ardından Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da bir antlaşma imzalanmıştır. 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti Millet Meclisi Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

8. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hatay sorununun çözümünde diplomatik sürecin askerî sonuçlardan önce tamamlandığına
- B) Hatay'ın Türkiye'ye katılma kararının Fransa ile yapılan görüşmelerden bağımsız olduğuna
- C) Hatay Devleti'nin 1939'dan önce Türkiye'ye katıldığına
- D) Ankara'da imzalanan antlaşmanın Türkiye'nin Hatay üzerindeki isteğini sona erdirdiğine
- E) Hatay meselesinde Fransa'nın hiçbir rol üstlenmediğine

9. 23 Temmuz 1939'da bölgeden ayrılan askerî kuvvetlerin bağlı olduğu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Fransa
- B)** İngiltere
- C)** İtalya
- D)** Sovyetler Birliği
- E)** Yunanistan

10. 1938'de bağımsızlığını ilan eden, devlet başkanlığına Tayfur Sökmen'in seçildiği ve başbakanlığını Abdurrahman Melek'in üstlendiği bu siyasi oluşum aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Hatay Devleti
- B)** Azerbaycan Cumhuriyeti
- C)** Kıbrıs Cumhuriyeti
- D)** Makedonya Krallığı
- E)** Bosna-Hersek Devleti

Cevap Anahtarı

1. B

2. A

3. A

4. A

5. A

6. A

7. A

8. A

9. A

10. A

Çözümler

1. Montrö Boğazlar Sözleşmesi Boğazların statüsüyle ilgilidir.

2. Hatay 1939 yılında Türkiye'ye katılmıştır.

3. Hatay Devleti 2 Eylül 1938'de kurulmuş, Millet Meclisi'nin katılma kararı ise 29 Haziran 1939'da alınmıştır. Bu iki tarih arasında yaklaşık 9 ay (9 ay 27 gün) geçmiştir; dolayısıyla A şıkkı doğrudan bu tarihlerden çıkarılabilir. B şıkkı yanlıştır çünkü Ankara Antlaşması 23 Haziran 1939'da, Millet Meclisi'nin katılma kararı ise 29 Haziran 1939'da gerçekleşmiştir; yani antlaşma katılma kararından önce imzalanmıştır. C şıkkı yanıltıcıdır; Hatay 1938'de kurulmuş, katılma kararı ise 1939'da alınmıştır, dolayısıyla aynı yıl içinde değildir. D ve E şıkları tarih sırasını tersine çevirdiğinden kesinlikle yanlıştır. En güçlü çeldirici B'dir; Ankara Antlaşması ve Millet Meclisi kararı yalnızca 6 gün arayla gerçekleşmiştir ve sıralamayı karıştırmak kolaydır.

4. Doğru cevap Tayfur Sökmen'dir. Kaynaklarda, 2 Eylül 1938'de kurulan Hatay Devleti'nin devlet başkanlığına Tayfur Sökmen'in seçildiği açıkça belirtilir. Güçlü çeldirici Abdülgani Türkmen'dir; o da aynı siyasî yapıda görev almıştır ancak meclis başkanıdır, devlet başkanı değildir.

5. Doğru cevap Ankara Antlaşması'dır. Kaynakta, Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da 23 Haziran 1939'da antlaşma imzalandığı belirtilir; alıntıdaki "Ankara'da varılan mutabakat" ve hemen ardından meclis kararının yolunun açılması bu belgeyi gösterir. Güçlü çeldirici Lozan Antlaşması'dır; dış politika bakımından önemlidir ancak Hatay konusunda 23 Haziran 1939 tarihli doğrudan düzenleme değildir.

6. Antlaşmanın 23 Haziran 1939'da imzalanması ve ardından 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararının gelmesi, diplomatik sürecin siyasî sonucu hazırladığını gösterir. En güçlü çeldirici olan C yanlıştır; Fransız birliklerinin 23 Temmuz 1939'da çekilmesi, antlaşmayı hükümsüz kılan bir unsur değil, sürecin devamındaki ayrı bir gelişmedir.

7. Verilen bilgilerde önce Ankara'da 23 Haziran 1939'da bir antlaşma yapıldığı, ardından 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti Millet Meclisi'nin Türkiye'ye katılma kararı aldığı görülmektedir. Bu sıralama, diplomatik sürecin siyasal birleşme kararına zemin hazırladığını gösterir. En güçlü çeldirici B seçeneğidir; çünkü antlaşma imzalanması, Fransa'nın tüm haklarından kesin ve tek başına vazgeçtiği anlamına gelmez.

8. Ankara'da 23 Haziran 1939'da antlaşma imzalanması ve 29 Haziran 1939'da katılma kararının alınması, sürecin önce diplomasiyle yürüdüğünü gösterir. B ve E, Fransa'nın rolünü yok sayan aşırı genellemelerdir; C ve D ise verilen tarihlerle bağdaşmaz. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü katılma kararı doğrudan Fransa ile yürütülen sürecin ardından gelmiştir.

9. Doğru cevap Fransa'dır. Kaynakta, Fransız birliklerinin 23 Temmuz 1939'da Hatay'dan çekildiği açıkça verilir. Güçlü çeldirici İngiltere'dir; o da dönemin önemli bir dış politika aktörüdür ancak Hatay'dan çekilen birlikler İngiliz değil Fransız birlikleridir.

10. 2 Eylül 1938'de bağımsızlığını ilan eden ve Tayfur Sökmen ile Abdurrahman Melek adlarıyla özdeşleşen oluşum Hatay Devleti'dir. En güçlü çeldirici olan Kıbrıs Cumhuriyeti ise 1960'ta kurulmuştur; tarih ve bağlam bakımından bu soruyla örtüşmez.